

SPOLUPRÁCE OBCÍ (TEORIE A PRAXE) NA ÚZEMÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Jiří Bečica

Katedra veřejné ekonomiky, Ekonomická fakulta, VŠB – TU Ostrava

Abstract: *On the base of legal possibilities, paper defines possible ways of municipality cooperation in the Czech Republic. Practical part of the paper analyzes and evaluates the specific cooperation among municipalities by using one of the most frequently used forms of municipality cooperation in the Czech Republic – a voluntary association of municipalities. A specific cooperation of municipalities, including its inclusion into the district in which is the voluntary association of municipalities are operating, its name and purpose according to status are defined on the example of all municipalities in the Moravian-Silesian Region.*

Keywords: *Moravian-Silesian Region, voluntary association of municipalities, purpose of cooperation, municipality, budget*

1. Úvod

Obce jsou v ČR důležitým článkem územní samosprávy a realizují základní úroveň veřejné politiky, tzv. lokální politiku. K tomu, aby mohla každá obec (ať malá či velká) realizovat lokální politiku a plnit na základě platných zákonů svěřené úkoly, potřebuje každoročně stabilní finanční prostředky, kdy rozdíl v přepočtu na obyvatele se u obcí projeví v základních oblastech jejich výdajů.

Vzhledem k velkému počtu obcí, zejména malých, se stát (ČR) snaží zabránit dalšímu rozdělování obcí do menších celků (na základě zákona č. 128/2000 Sb. o obcích) a naopak se je spíše snaží motivovat ke slučování¹. Důvodem je, že existence velkého počtu malých obcí vede k neefektivnímu hospodaření, protože malé obce nemají dostatek vlastních finančních prostředků na zabezpečení veřejných statků pro obyvatelstvo. Cílem příspěvku je proto v teoretické rovině ukázat možné způsoby spolupráce obcí a na konkrétním příkladu obcí Moravskoslezského kraje pak ukázat, jak tyto přistupují ke spolupráci formou dobrovolného svazku obcí v praxi.

2. Způsoby spolupráce obcí

V ČR se na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, rozlišují tři základní typy spolupráce obcí, kdy obec může spolupracovat pouze při výkonu samostatné působnosti, nikoli však při výkonu přenesené působnosti. Spolupráce obcí v oblasti přenesené působnosti je možná jen na základě veřejnoprávní smlouvy, kdy lze svěřit část či celou přenesenou působnost k výkonu obci jiné. Týká se to však pouze takové přenesené působnosti, která je svěřena orgánům všech obcí a smlouvu lze uzavřít pouze mezi obcemi v rámci jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností.

U spolupráce obcí v samostatné působnosti se pak jedná o spolupráci formou založení dobrovolného svazku obcí, spolupráci na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu a možnost založení společné právnické osoby obcí (obchodní společnost, družstvo).

¹ GALVASOVÁ, I. a kol. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s.

Mimo tyto základní formy spolupráce, ve kterých mohou působit pouze obce, mohou obce spolupracovat také s jinými fyzickými a právnickými osobami, pak se může jednat o spolupráci ve formě obchodní společnosti, spolupráci ve formě obecně prospěšné společnosti, zájmové sdružení právnických osob, smlouvu o sdružení, občanské sdružení nebo spolupráci ke zřízení školské právnické osoby.

Konkrétní právní rámec, na základě něhož se výše uvedené formy spolupráce u obcí uskutečňují, ukazuje tabulka č. 1 a schéma č. 1.

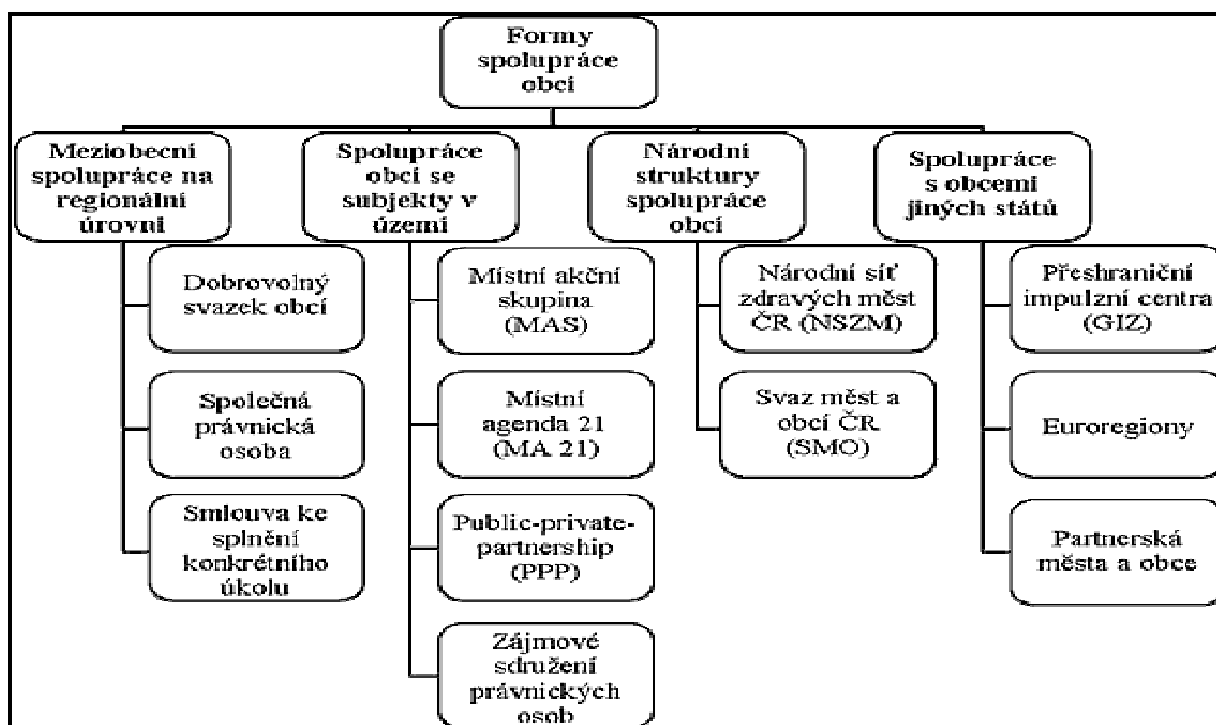
Tab. 1: Formy spolupráce obcí na základě platných zákonů²

Právní forma spolupráce	Spolupracující subjekty	Zákonná úprava
Smlouva ke splnění konkrétního úkolu	Pouze obce	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí	Pouze obce	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
Školská právnická osoba	Obce, popř. i jiné právnické a fyzické osoby.	Zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Zák. č. 561/2004 Sb., (školský zákon)
Obchodní společnost	Fyzické i právnické osoby	Zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
Obecně prospěšná společnost	Fyzické i právnické osoby	Zák. č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech
Zájmové sdružení právnických osob	Fyzické i právnické osoby	Zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
Smlouva o sdružení	Fyzické i právnické osoby	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
Občanské sdružení	Fyzické i právnické osoby	Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Pramen: Upraveno dle internetových stránek: <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6326681> (březen 2010).

² Zákonná úprava vždy ve znění pozdějších předpisů.

Schéma č. 1: Formy spolupráce obcí v ČR

Pramen: Převzato z internetových stránek: <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6326681> (březen 2010)

Mimo výše uvedené formy spolupráce mohou být obce také vlastníky podílů v soukromých podnicích, které tvoří další možnost podnikání (spolupráce) obcí.

Všechny výše nastíněné formy spolupráce jsou u obcí vhodné pouze za předpokladu, že dochází k rozvoji obcí, jejich spolupráce je účelná, efektivní a má pozitivní dopad na rozvoj daného území. Po vstupu ČR do Evropské Unie se otevřely možnosti získávání externí finanční podpory k realizaci rozvojových záměrů obcí i regionů za někdy alespoň částečného předpokladu spolupráce obcí (např. budování cyklostezek), což vyvolalo prudký nárůst počtu jedné z forem spolupráce obcí, a to zakládání dobrovolných svazků obcí (někdy označovaných jako mikroregiony). Vzhledem k existenci různých forem spolupráce a omezenému rozsahu příspěvku se tento bude dále zabývat pouze formou spolupráce DSO a ukáže praktickou aplikaci spolupráce obcí na území Moravskoslezského kraje. Od dalších forem spolupráce obcí, které mohou fungovat paralelně, je abstrahováno.

2.1 Spolupráce obcí formou dobrovolného svazku obcí

Dobrovolné svazky obcí zakládají dvě a více obcí podpisem zakladatelské smlouvy. Předmět činnosti vymezuje zákon³ a u této spolupráce se jedná pouze o činnosti vykonávané v samostatné působnosti obcí. DSO je základní a nejtypičtější formou spolupráce obcí a zpravidla vzniká pro územně ucelenou oblast, vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi. Členy svazků mohou být pouze obce a města, není možné, aby ve svazku byly sdruženy i jiné právnické či fyzické osoby. DSO působící v ČR jsou přes řadu společných rysů značně různorodou skupinou, kdy jednotlivé DSO se liší jak účelem, tak intenzitou a náplní spolupráce.

³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Spolupráce obcí formou DSO může v samostatné působnosti pomoci snížit administrativní zatížení obcí, což bývá velmi účelné, zvláště jedná-li se o populačně malé obce. Předmětem činnosti jsou zpravidla úkoly v oblastech školství, sociální péče, zdravotnictví, ochrany životního prostředí, čistoty obce, sítí technického vybavení, dopravní obslužnosti, správy majetku obcí apod.

DSO lze rozlišit na monotematické svazky a na zájmová území, tzv. mikroregiony, jak bývají někdy nepřesně nazývány všechny svazky obcí. Označení mikroregion je nejvíce vhodný pro takové svazky obcí, které zastřešují poměrně kompaktní území s výraznými znaky socioekonomické a geografické sounáležitosti, která je u mnoha vzniklých svazků dána z historie, novodobě pak z důvodu dopravy do zaměstnání, či z důvodu společných problémů (např. Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska).

Zakládání a forma spolupráce obcí pomocí dobrovolných svazků obcí (DSO) má v ČR z pohledu dopadů na veřejné finance a zabezpečení veřejných služeb pro obyvatelstvo příslušných obcí jistě pozitivní dopady. Z různých výzkumů (veřejně publikovaných) vychází, že obce se často stávají členy více DSO najednou. Členství obce hned v několika svazcích DSO tak z pohledu tříštění jimi vložených finančních prostředků (z vlastního rozpočtu) postrádá logický smysl a automaticky vede k rozmělnění zdrojů, úsilí i aktivit a u řady obcí je tak členství v některém z DSO pouze formální záležitostí.

U členských obcí jednotlivých DSO také přetrvává zájem o prosazení především individuálních zájmů konkrétní obce a ke skutečné spolupráci obcí dochází zřídka. Příkladem může být např. počet vzniklých DSO, kterých je v ČR asi 900, není výjimkou, že jedna obec je členem hned několika uskupení.

3. Zhodnocení praktické spolupráce obcí formou DSO v Moravskoslezském kraji

Pro praktickou část příspěvku byly vybrány všechny DSO založené v Moravskoslezském kraji. U existujících DSO byla zjištěna níže uvedená spolupráce, kdy ze všech obcí Moravskoslezského kraje je většina z nich zastoupena minimálně jednou v některém z uvedených DSO, není však výjimkou, že jedna obec je součástí hned i několika různých DSO (příčemž vymezený účel jednotlivých svazků je někdy stejný). Tabulka č. 2 uvádí plné názvy DSO, jejich účel (pokud se jej podařilo zjistit) a začlenění do okresů Moravskoslezského kraje, na jehož území je DSO zřízen.

Tab. 2: DSO v Moravskoslezském kraji

Okres	Název DSO	Účel svazku – spolupráce za účelem
Opava	Hlučínsko - Plyn - Sever - Zájmové sdružení obcí	Účelové sdružení obcí Bělá, Darkovice, Hař, Chuchelná, Píšť, Šilheřovice, Vřesina a Závada pro výstavbu plynovodu.
	ČOV a kanalizace Hradec nad Moravicí - Branka u Opavy	Za účelem koordinace projektové přípravy čistírny odpadních vod a kanalizace (dále jen ČOV), následné realizace, uvedení do provozu a provozování této investice.
	Mikroregion Matice slezská	Rozšíření, zlepšení a prohloubení hospodářské, kulturní a jiné spolupráce, koordinace projektů v obecní a podnikatelské sféře.
	Svazek obcí mikroregionu Hlučínska	Předmětem činnosti je především spolupráce mezi obcemi v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární

		ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu, zabezpečování čistoty obcí, správy veřejné zeleně, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod; zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí a systému veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území, podpora výstavby cyklostezek; úkoly v oblasti ochrany ovzduší a správa majetku obcí.
	Mikroregion Hvozdnice	Realizace strategického plánu trvale udržitelného rozvoje regionu svazku obcí a dalších aktivit v oblasti ekonomického rozvoje, rozvoje venkova, kvality života, rozvoje cestovního ruchu, rozvíjení kulturních a historických hodnot regionu, ochrany životního prostředí, propagace regionu a vytváření příznivých vnitřních a vnějších vztahů.
	Venkovský mikroregion Moravice	Vzájemná pomoc a koordinace při řešení problémů ve všech oblastech mikroregionu a příprava projektů pro získání podpory ze státních dotačních titulů a programů EU.
	Svazek obcí mikroregionu Hlučínska - západ	Zlepšování a prohlubování hospodářské, kulturní a jiné spolupráce mezi členy.
	Plyn SHO - Zájmové sdružení právnických osob	Plošná plynofikace území obcí Služovice, Hněvošice, Oldřišov.
	Sdružení obcí přírodního parku Moravice pro plynofikaci obcí	Sdružení obcí pro výstavbu plošné plynofikace na území dotčených obcí.
	Sdružení obcí Hlučínska	Zlepšování a prohlubování hospodářské, kulturní a jiné spolupráce mezi členy.
	Sudický Výběžek - Zájmové sdružení obcí	Výstavba obchvatu obcí Sudice, Hněvošice a Služovice.
	Svazek obcí pro provoz skupinového vodovodu Litultovice	Provoz skupinového vodovodu Litultovice.
Bruntál	Sdružení obcí Albrechticka	nezjištěno
	Dobrovolný svazek obcí 'Loučka'	nezjištěno
	Mikroregion Opavsko severozápad	Všestranný rozvoj zájmového území.
	Mikroregion Krnovsko	Spolupráce členů svazku obcí při realizaci strategického plánu ekonomického rozvoje, rozvoje venkova, kvality života, ochrany životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu, kulturních a historických hodnot regionu a propagace regionu.
	Quingburk	Realizace regionálního rozvoje, rozvoj cestovního ruchu.
	Mikroregion Slezská Harta	Koordinace regionálního rozvoje, rozvoj cestovního ruchu.

	Mikroregion Slunečná	Aktivní podpora zájmů a činností obcí, okresu, právnických i fyzických osob v území obcí, které odpovídají realizaci cílů mikroregionu.
	Mikroregion - Sdružení obcí Osoblažska	Obnovení prosperity a rozvoj území Osoblažska.
	Sdružení obcí Praděd	nezjištěno
	Sdružení obcí Rýmařovska	Regionální rozvoj, podpora cestovního ruchu.
	Sdružení obcí Vrbenska	Rozvoj a podpora cestovního ruchu, rekreace, ekonomický rozvoj regionu.
	Voda - zájmové sdružení obcí za účelem výstavby a provozování skupinového vodovodu Osoblažsko	Sdružení obcí za účelem výstavby a provozování skupinového vodovodu Osoblažsko.
Nový Jičín	Sdružení obcí Bílovecka	Rozvoj území členských obcí, prosazování společných cílů.
	Mikroregion Odersko	Vzájemná spolupráce, obnova a rozvoj venkovských sídel, rozvoj venkovské infrastruktury, rozvoj místního průmyslu, rozvoj zemědělství a ochrana životního prostředí, zviditelnění zájmového území rozvojem cestovního ruchu, spolupráce na destinačním managementu sub-regionu POODŘÍ.
	Mikroregion Frenštátsko	Rozvoj území členských obcí, prosazování společných cílů.
	Povodí Sedlnice, zájmové sdružení obcí	Propagace regionu, poskytování si rychlé a účelné pomoci v případech katastrof a živelných pohrom, revitalizace toků.
	Svazek obcí regionu Novojičínska	Odkanalizování vybraných měst a obcí Novojičínského regionu.
	Region Poodří	Realizace aktivit ve venkovském prostoru s využitím společných strategických dokumentů k podpoře udržitelného života na venkově.
Frýdek - Místek	Mikroregion Bystřice-Nýdek	Mikroregion Bystřice-Nýdek je sdružení dvou sousedních obcí, Bystřice a Nýdku, které se snaží řešit společné problémy na principech vzájemné spolupráce.
	Svazek obcí Čistá Odra	Svazek obcí Čistá Odra je majetkový správce a provozovatel tlakové kanalizace na území obcí Ostravice a Frýdlant nad Ostravicí.
	EKO GAS - zájmové sdružení obcí Frýdlant nad Ostravicí	DSO není od roku 2007 aktivní.
	Sdružení obcí Frýdecko-Místecka	Vytvoření většího subjektu za účelem vstupu do již existujícího euroregionu Beskydy, realizace projektů na podporu cestovního ruchu.
	Zájmové sdružení	Cílem sdružení je ochrana a prosazování společných zájmů obcí

	Frydlantsko-Beskydy	ve všech oblastech.
	Gas Eko - zájmové sdružení obcí	Zájmové sdružení obcí v okolí Mostů u Jablunkova.
	Sdružení obcí Jablunkovska	Spolupráce v oblasti rozvoje komunální sféry, školství, kultury, turistiky, sjednocování postupů při využívání prostředků z centrálních zdrojů.
	Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady	Prezentace oblasti, rozvoj turistiky, cestovního ruchu, rekreace, ekonomický rozvoj regionu.
	Dobrovolný svazek obcí Olešná	Spolupráce v oblasti školství, kultury, tělovýchovy, sociální péče a zdravotnictví, rozvoje cestovního ruchu a ochrany životního prostředí.
	Sdružení obcí povodí Morávky	Společné úsilí o získání dotací, podpor apod., za účelem zlepšení podmínek životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu celé oblasti.
	Sdružení obcí povodí Olešná	Vzájemná spolupráce při ochraně životního prostředí, odvádění odpadních vod a s tím spojené zavádění inženýrských sítí v rámci realizace projektu a investiční akce "Vybudování kanalizační sítě v oblasti povodí Olešná".
	Sdružení měst a obcí povodí Ondřejnice Brušperk	Zlepšení ekonomické situace v mikroregionu Povodí Ondřejnice.
	Sdružení obcí povodí Stonávky	Spolupráce členů sdružení v oblasti rozvoje komunální sféry cestovního ruchu i ve všech ostatních oblastech působení obcí, a to na bázi vzájemně výhodné a nezištné spolupráce.
	Slezský vodohospodářský svazek	Ochrana společných zájmů, zmnožení sil a finančních prostředků při prosazování, přípravě a realizaci integrovaného projektu týkajícího se výstavby či rekonstrukce kanalizací a čističek odpadních vod v rámci širšího programu Revitalizace povodí Olše I, který svým rozsahem a významem přesahuje každou z členských obcí.
Svazek obcí "Morávka-Pražmo"	Spolupráce v oblasti požární ochrany, školství, sociálních věcí, kultury, turistického ruchu, dopravy, odpadového hospodářství, údržby veřejného prostranství, životního prostředí a řešení dalších blíže nespecifikovaných problémů, přesahujících rámec a možnosti jednotlivých obcí.	
Karviná	Mikroregion Olše	Cílem sdružení obcí je ochrana společných zájmů sdružení, zajišťování sdružených finančních prostředků na společné akce i zajišťování finančních prostředků z různých podpůrných fondů státu i EU.
	Svazek měst a obcí okresu Karviná	Navazuje na činnost stávajícího „Svazu obcí okresu Karviná“, pouze reaguje na změnu zákona o obcích a také na nechuť města Český Těšín být jeho členem.
	Svaz obcí regionu Karviná	Zajišťování kontaktů s regionálními agenturami a hospodářskou komorou, spolupráce s Czech Investem, spolupráce s polským

		Svazem obcí těšínské země.
Ostrava	Sdružení obecních televizí	Předmětem činnosti Sdružení je prosazování společných zájmů jednotlivých měst a obcí v oblasti lokálního vysílání obecních televizí.
	Slezská brána	Ochrana společných zájmů a zmnožení sil a prostředků při prosazování zájmů přesahujících svým rozsahem a významem každé účastnické město či obec, vzájemná spolupráce na společných projektech regionu, prezentace regionu.
Celkem	50	

Pramen: Vlastní zpracování dle údajů dostupných z internetových stránek jednotlivých obcí.

Z výše uvedené druhé tabulky je patrné, že obce se sdružují za různým účelem, u některých sdružení je jejich účel velmi úzce specifikován, u jiných jen velmi vágně, což svědčí také o tom, že obce se pomocí této formy spolupráce snaží o získání finančních prostředků z různých zdrojů, nejčastěji ze zdrojů poskytovaných z prostředků Evropské unie.

V rámci existujícího počtu DSO na území Moravskoslezského kraje a dalších možných forem spolupráce obcí (více uvedeno v tabulce první), které se nepodařilo u obcí zjistit (nejsou veřejně obcemi deklarovány), rozsahu příspěvku a nedostatku veřejně dostupných informací o hospodaření jednotlivých DSO v jednotlivých letech (také vzhledem k různé době vzniku svazků) se příspěvek konkrétněji individuální meziobecní spoluprací u obcí Moravskoslezského kraje dále nezabýval.

Na základě deklarovaného zaměření (účelu) DSO bylo u výše uvedených svazků obcí zjištěno, že nejčastější spolupráce (celkem u 33 DSO) je velmi všeobecně zaměřena na všechny oblasti zájmu obcí, které vychází ze zákona č. 128/2000 Sb. o obcích a dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z výše uvedených účelů spolupráce DSO bylo zjištěno, že konkrétní spolupráci za určitým účelem má jen 15 vytvořených DSO, kdy nejčastěji jde o spolupráci v oblasti vybudování infrastruktury – zejména dopravní (1 DSO), plynovodů (5 DSO), vodovodů, kanalizací a ČOV (8 DSO).

3.1 Poznatky z praktického fungování meziobecní spolupráce na území Moravskoslezského kraje

V České republice se státní orgány v rámci zefektivnění veřejných financí u obcí vydaly spíše než cestou nuceného slučování obcí, cestou motivace obcí k vzájemné dobrovolné spolupráci, tzv. meziobecní spolupráci, tím, že nastavily legislativní pravidla fungování a umožnily obcím vytvořit různé formy sdružení.

Meziobecní spolupráce, někdy také nazývaná jako dobrovolná, je jednou z možných cest, jak vést obce k integraci územní samosprávy a zefektivnění veřejných financí. Z pohledu obcí jde o to, že se na základě ekonomických podnětů vytváří větší celky za účelem efektivnějšího financování určitých předem vymezených aktivit.

Hovoří-li se o meziobecní spolupráci v ČR, jedná se zpravidla o dobrovolný svazek obcí (DSO) nebo zájmové sdružení právnických osob (ZSPO) upravené občanským zákoníkem.

Vzhledem k rostoucí úloze obcí v ekonomickém, sociálním a kulturním rozvoji je forma dobrovolných svazků obcí častější a jednou z mála možností, jak lze dosáhnout v určitých oblastech poskytování služeb svým občanům požadované úrovně rychleji při spojení několika obcí, než kdyby se danou oblast snažila zabezpečit každá obec samostatně.

Ukazuje se ale rovněž, že ani současná organizační a právní forma umožňující různé podoby spolupráce obcí není v ČR plně dostačující vzhledem k stále stejnému (nezvyšujícímu se) objemu financí, které stát obcím na základě zákona o rozpočtovém určení daní přiděluje.

Značnou bariérou funkční spolupráce obcí je i charakter jejich administrativní správy, se kterou se nejvíce potýkají zejména malé obce. Pro ně je však podmínkou úspěšného rozvoje právě možnost spolupráce a sdružování. Intenzita spolupráce obcí má však své hranice - při zachování jejich individuální suverenity by neměla narušit možnost aplikace principu subsidiarity, což znamená, že obce by měly dělat to, co zvládnou nejlépe, činnosti vyžadující specifickou odbornost by měly být vykonávány na úrovních, kde je možno je vykonávat efektivněji.

Jde zejména o hledání vhodných zdrojů vnitřních i vnějších. U většiny obcí ČR (zejména malých) nejvíce chybí vlastní zdroje, a to jak personální, tak i materiální a zejména finanční. Nedostatek finančních prostředků se objevuje jako jeden z nejčastěji deklarovaných problémů, podmiňujících další rozvoj obcí a regionů.

Spolupráce je významným vztahem ve všech oblastech lidské společnosti. Umožňuje snadněji a účinněji dosáhnout potřebných výsledků a v řadě případů není možné cíle bez spolupráce dosáhnout vůbec. Regionální politika, která usiluje o snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a zabezpečuje jejich harmonický rozvoj, vyžaduje i nutnost spolupráce obcí, avšak samotné členství jednotlivé obce v DSO jí automaticky nezaručí dosažení předsevzatých výsledků.

Ke sloučení obcí zaujímá v současné době (2010) na základě výzkumů většina hlavních představitelů obcí (starostů) negativní postoj a nepříznivou finanční situaci se představitelé obcí snaží u své obce vyřešit zejména sdružováním se a spoluprací s jinými, nejčastěji okolními obcemi.

4. Závěr

Na základě zjištěných obecných poznatků o meziobecní spolupráci lze konstatovat, že aktivní dobrovolná spolupráce obcí, která je jednou z cest k integraci územní samosprávy a zefektivnění veřejných financí v ČR, není u DSO bez konkrétně definované ekonomické podpory ze strany státu ve větší míře uplatňována.

Z praktické části příspěvku zaměřené na meziobecní spolupráci na území Moravskoslezského kraje (tab. 2) vyplynulo, že obce se sdružují za různým účelem. U některých sdružení je účel svazku velmi úzce specifikován, u jiných je uveden jen velmi vágně, což může znamenat ze strany obcí, že k uzavření smlouvy o meziobecní spolupráci dochází pod vidinou snadnějšího získání finančních prostředků z různých zdrojů, nejčastěji z prostředků plynoucích z rozpočtu EU.

Ze zjištěné spolupráce obcí formou DSO za účelem zlepšení „všeho“, tato nutně nemůže fungovat tak, jak by si obce samy přály, zejména za předpokladu, že žádná z nich není ochotna vnést do vzájemné spolupráce více než ostatní obce (finanční prostředky odváděné do rozpočtu DSO jednotlivými obcemi jsou často dle počtu trvale žijících obyvatel v obci) a stát automaticky vytvořeným DSO žádné dodatečné finanční prostředky nepřiděluje.

Podrobněji zpracovanou analýzu o stavu meziobecní spolupráce nebylo možné zpracovat z důvodu nedostatku volně dostupných informací a také z důvodu vymezení rozsahu počtu stran pro jednotlivé příspěvky. Na základě zjištěných poznatků ale lze konstatovat, že aktivní dobrovolná spolupráce obcí, ač je jednou z cest k integraci územní samosprávy a zefektivnění veřejných financí, je bez ekonomické podpory ze strany státu jen velmi malá. Uvedený stav je zřejmě dán výsledkem historického vývoje u obcí ČR v druhé polovině dvacátého století a mentalitou obyvatel, kteří tuto dobu mají stále v paměti. Hledání smyslu meziobecní

spolupráce v současných podmínkách České republiky tak především vyžaduje změnu přístupu od pasivního praktického uplatnění zákonné možnosti sdružování obcí k aktivnímu využití v kontextu celkových veřejných financí.

Použité zdroje:

- [1] GALVASOVÁ, I. A kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
- [2] HALÁSEK, D. a kol. *Rozhodování ve veřejném sektoru*. Ostrava: VŠB-TU, 2004. ISBN 80-248-0570-7.
- [3] KAMENÍČKOVÁ, V., PIROHANIČ, O. *Obecní příjmy: porovnání příjmů obcí podle velikostních skupin*. In *Obec a finance*, Sv. 14 (2009), č. 1, s. 22-24.
- [4] PRŮŠA, L. Vliv reformy veřejné správy v České republice na postavení obcí jako samostatných celků. In *Reforma veřejné správy v teorii a praxi*. Brno: MU, 2004. ISBN 8086473716.
- [5] RŮŽIČKOVÁ, Z. *Hospodaření rozpočtů ÚSC, DSO a RRRS za rok 2006*. In *Veřejná správa*, 2007. roč. 18., č. 26, střední příloha (s. 4-8).
- [6] TOMÁNEK, P., HALÁSKOVÁ, M., ŠIROKÝ, J. *Financování územních samosprávných celků*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 80 s. ISBN 80-248-0697-5.
- [7] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [10] Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
- [11] Internetové stránky Ministerstva financí České republiky ze dne 10. Července 2010, dostupné na: <http://www.mfcr.cz>.
- [12] Internetové stránky Moravskoslezského kraje ze dne 10. Července 2010, dostupné na: www.kr-moravskoslezsky.cz.
- [13] Internetové stránky Českého statistického úřadu ze dne 10. Července 2010, dostupné na: www.czso.cz.

Kontaktní adresa:

Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.
VŠB – TU Ostrava
Ekonomická fakulta
Sokolská 33, 721 00 Ostrava
E-mail: jiri.becica@vsb.cz
Tel: 597 322 360